

## สารบัญ

|                                                                 | หน้า |
|-----------------------------------------------------------------|------|
| บทคัดย่อภาษาไทย                                                 | ก    |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ                                              | ค    |
| กิตติกรรมประกาศ                                                 | จ    |
| สารบัญตาราง                                                     | ฉ    |
| สารบัญแผนภูมิ                                                   | ฎ    |
| บทที่ 1 บทนำ                                                    | 1    |
| 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา                              | 1    |
| 1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย                                        | 5    |
| 1.3 สมมติฐานการวิจัย                                            | 5    |
| 1.4 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย                                      | 5    |
| 1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ                                   | 7    |
| 1.6 ขอบเขตการวิจัย                                              | 7    |
| 1.7 คำนิยามศัพท์                                                | 7    |
| บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง                          | 12   |
| 2.1 แนวคิดพื้นฐานและหลักการเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์      | 12   |
| 2.1.1 ความหมายของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์                         | 13   |
| 2.1.2 วิธีการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์หรือทรัพยากรบุคคล               | 14   |
| 2.2 หลักการและทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากร                     | 15   |
| 2.2.1 ความหมายของการพัฒนาบุคลากร                                | 15   |
| 2.2.2 ความสำคัญและความจำเป็นในการพัฒนาบุคลากร                   | 18   |
| 2.2.3 ความมุ่งหมายของการพัฒนาบุคลากร                            | 21   |
| 2.2.4 กิจกรรมการพัฒนาบุคลากร                                    | 24   |
| 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปรับปรุงประสิทธิภาพบุคคลในองค์การ | 28   |
| 2.3.1 แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องความสำเร็จขององค์การ           | 29   |

## สารบัญ (ต่อ)

|                                                                                         | หน้า |
|-----------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 2.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาตนเอง                                                      | 32   |
| 2.4 การพัฒนาบุคลากรในมหาวิทยาลัยขอนแก่น                                                 | 37   |
| 2.4.1 นโยบายการพัฒนาศาสนามหาวิทยาลัยขอนแก่น แผน 7                                       | 40   |
| 2.4.2 แผนพัฒนาศาสนามหาวิทยาลัยขอนแก่น                                                   | 41   |
| 2.4.3 หลักการและแนวทางพัฒนาศาสนา<br>ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปี 2539 - 2541                | 53   |
| 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง                                                               | 56   |
| 2.5.1 งานวิจัยในประเทศ                                                                  | 56   |
| 2.5.2 งานวิจัยต่างประเทศ                                                                | 64   |
| บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย                                                              | 67   |
| 3.1 การกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย                                                        | 67   |
| 3.2 ลำดับขั้นตอนในการวิจัย                                                              | 68   |
| 3.3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง                                                             | 68   |
| 3.4 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย                                                          | 70   |
| 3.5 การเก็บรวบรวมข้อมูล                                                                 | 72   |
| 3.6 การวิเคราะห์ข้อมูล                                                                  | 73   |
| บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล                                                            | 75   |
| 4.1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม                                                           | 75   |
| 4.2 ผลการศึกษาเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันในการพัฒนาตนเอง<br>ของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น  | 78   |
| 4.3 ผลการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการในการพัฒนาตนเอง<br>ของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น | 84   |
| 4.4 ผลการศึกษาเกี่ยวกับปัญหาในการพัฒนาศาสนา<br>ในมหาวิทยาลัยขอนแก่น                     | 95   |

สารบัญ (ต่อ)

|                 |                                                                                                                                                                               |     |
|-----------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| 4.5             | ผลสรุปเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการพัฒนาบุคลากรในด้านการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น                                                    | 103 |
| บทที่ 5         | สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ                                                                                                                                        | 111 |
| 5.1             | วัตถุประสงค์ของการวิจัย                                                                                                                                                       | 111 |
| 5.2             | สมมติฐานในการวิจัย                                                                                                                                                            | 111 |
| 5.3             | วิธีดำเนินการวิจัย                                                                                                                                                            | 112 |
| 5.4             | สรุปผลการวิจัย                                                                                                                                                                | 113 |
| 5.5             | อภิปรายผล                                                                                                                                                                     | 116 |
| 5.6             | ข้อเสนอแนะ                                                                                                                                                                    | 119 |
| บรรณานุกรม      |                                                                                                                                                                               | 123 |
| ภาคผนวก ก       |                                                                                                                                                                               | 128 |
|                 | รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัย                                                                                                                               | 129 |
|                 | แบบสอบถาม                                                                                                                                                                     | 130 |
| ภาคผนวก ข       |                                                                                                                                                                               | 145 |
|                 | ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น แสดงแยกรายข้อและจำแนกตามกลุ่มของตัวแปรต้น | 146 |
| ภาคผนวก ค       |                                                                                                                                                                               | 165 |
|                 | กฎหมายฉบับที่ 2 (พ.ศ.2519) ออกตามความในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย พ.ศ.2507                                                                             | 166 |
|                 | รายละเอียดตำแหน่งข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัยขอนแก่น                                                                                                                         | 162 |
| ประวัติผู้เขียน |                                                                                                                                                                               | 182 |

## สารบัญตาราง

| ตารางที่ |                                                                                                                                                                            | หน้า |
|----------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1        | ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย                                                                                                                                    | 70   |
| 2        | จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน                                                                                                                                         | 73   |
| 3        | สภาพภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม                                                                                                                                                  | 76   |
| 4        | ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ<br>สภาพปัจจุบันในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น<br>โดยภาพรวม จำแนกรายด้าน                                          | 79   |
| 5        | ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ<br>สภาพปัจจุบันในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น<br>ด้านความรู้ (Knowledge) จำแนกรายข้อ                             | 80   |
| 6        | ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ<br>สภาพปัจจุบันในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น<br>ด้านทักษะ (Skill) จำแนกรายข้อ                                   | 81   |
| 7        | ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ<br>สภาพปัจจุบันในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น<br>ด้านเจตคติ (Attitude) จำแนกรายข้อ                               | 83   |
| 8        | ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และค่า F<br>แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเอง<br>ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยภาพรวม จำแนกตามกลุ่มอายุ                | 86   |
| 9        | ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และค่า F<br>แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเอง<br>ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยภาพรวม จำแนกตามกลุ่มระดับการศึกษาสูงสุด | 89   |

สารบัญตาราง (ต่อ)

| ตารางที่                                                                                                                                                                                | หน้า |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 10 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การแปลความ และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยภาพรวม จำแนกตามกลุ่มประสบการณ์การทำงาน                   | 93   |
| 11 จำนวนร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหาในการพัฒนาบุคลากรในมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยภาพรวม                                                                                       | 96   |
| 12 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านสังกัด แยกรายข้อ จำแนกตามกลุ่มอายุ                      | 146  |
| 13 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านเทคนิค แยกรายข้อ จำแนกตามกลุ่มอายุ                      | 147  |
| 14 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านมนุษย แยกรายข้อ จำแนกตามกลุ่มอายุ                       | 149  |
| 15 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านกิจกรรมที่กระทำเป็นรายบุคคล แยกรายข้อ จำแนกตามกลุ่มอายุ | 150  |
| 16 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านกิจกรรมที่กระทำเป็นหมู่คณะ แยกรายข้อ จำแนกตามกลุ่มอายุ  | 151  |
| 17 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านสังกัด แยกรายข้อ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด            | 152  |

## สารบัญตาราง (ต่อ)

| ตารางที่                                                                                                                                                                                            | หน้า |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 18 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านเทคนิค แยกรายข้อ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด                        | 153  |
| 19 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านมนุษย แยกรายข้อ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด                         | 154  |
| 20 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านกิจกรรมที่กระทำเป็นรายบุคคล แยกรายข้อ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด   | 155  |
| 21 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านกิจกรรมที่กระทำเป็นรายหมู่คณะ แยกรายข้อ จำแนกตามระดับการศึกษาสูงสุด | 156  |
| 22 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านสังกัด แยกรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน                         | 157  |
| 23 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านเทคนิค แยกรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน                         | 159  |
| 24 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านมนุษย แยกรายข้อ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน                          | 161  |

## สารบัญตาราง (ต่อ)

| ตารางที่                                                                                                                                                                                              | หน้า |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 25 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านกิจกรรมที่กระทำเป็นรายบุคคล แยกรายข้อ จำแนกตามประเภทผลการ<br>การทำงาน | 163  |
| 26 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่า F แสดงการเปรียบเทียบระดับความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการในมหาวิทยาลัยขอนแก่น ด้านกิจกรรมที่กระทำเป็นหมู่คณะ แยกรายข้อ จำแนกตามประเภทผลการ<br>การทำงาน  | 164  |

## สารบัญแนภูมิ

| แนภูมิที่                                                                                                 | หน้า |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 1 โครงสร้างการบริหารงานพัฒนาบุคลากรและการดำเนินงาน<br>มหาวิทยาลัยขอนแก่น ตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัย ระยะที่ 7 | 50   |
| 2 โครงสร้างคณะกรรมการการพัฒนาศาการมหาวิทยาลัยขอนแก่น<br>ตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยขอนแก่น ระยะที่ 7           | 51   |
| 3 แผนงานโครงการพัฒนาศาการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น<br>ตามแผนพัฒนามหาวิทยาลัยขอนแก่น ระยะที่ 7                   | 52   |
| 4 โครงสร้างช่วยการบริหารงานบุคคล                                                                          | 109  |